

# HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 20 fillér.  
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:  
**WALTHIER GYÖRGY**  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi-utca 2. szám.

Hirdetéseket  
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

## Karácsony ünnepén

1937 évvel ezelőtt buzogott fel a kis Bethlehemben a szeretet kuforrása és áradt szét onnan az emberiségre az örök igazság lénye.

E főséges két eszme: szeretet és igazság hiányzott a pogány ókor népének világából és hiányzik ma is a hitetlen világnézetek és mozgalmak törekvéseiből.

Pedig az emberiség testvéri egymásratalálásának alapja és helyes fejlődésének rugója csak e két eszme lehet.

A bethlemi kisded isteni bölcsessége vezette reá az emberiséget az igazság ismeretére és az Ő vallása tette az embereket faj és nemre való tekintet nélkül testvérekké.

Ezért örömnappja a Karácsony az emberiségnek, melyet szörnyű csapások, gyűlölködő társadalmi harcok, soha nem képzelte vérontások, társadalmi igazságtalanságokból fakadó nyomor és inség sujtanak minden felé.

Ez a nap a béke és szeretet reményét váltja ki a szivekből és imára kulcsolja még olyanoknak kezét is, akik tegnap még istentelenségükkel kérkedtek.

Az emberek, akik az év 100-bi napján a pénzt, a hasznót, a bűnös élvezetet hajszoják, vagy a mindennapi kenyérért robotolnak, a Megváltó születésének magasztos ünnepén összekotorják szívük mélyén a még teljesen ki nem vesztett jó érzést, s az emberszeretet köntösébe bujtatják, hogy talán öntudatlanul is kövessék a krisztusi szeretet aktív megnyilatkozását.

Csak az a baj, hogy a lelkek mélyén fölgyladt kismécses hamar kialszik, a szeretet virágmagva nem fogan meg a hitetlen, bűnös életmódtól kiaszott, terméktelen, szikes lelki talajban.

És nemcsak az egyének lelkében, hanem a társadalmi mozgalmakban is észlelhetjük a szeretetlenség borzalmas pusztításait.

Egyenlőséget, testvériséget, fajszeretetet hirdetnek, de kor-

látolt, félszeg irányban. Némelyek trónok ledöntésével, mások az oltárok elpusztításával, az értékek jogtalan megszervezésével, vagy hatalmi erőszak durva, kegyetlen uralmával készülnek a rend feiforgatására és nézeteik megvalósítására.

Nem veszik észre, hogy „sámsoni babérokra” jutnak, mert a társadalom, a nemzet épülete, melynek oszlopait rengetik, nemcsak ellenségeiket és ellenfeleiket, de önmagukat is a romok alá temethetik.

A szerencsétlenség, hatalmi téboly és balga irányzatok vezetik őket, azért nem követik a szeretet és mindenkinek jogait elismerő igazság arany elveit.

A világháború pedig keserű felvilágosítást adhatott volna az eltévelyedett embereknek, politikusoknak és civileknek egyaránt.

Katonák mondják, hogy sehol úgy át nem érzik a Karácsony békeünnepét, mint a lövészárkokban. Amidőn a rideg gödrökben, véres ütközetek után az ágyúk és gránátok szörnyű dörgését pár órai fegyverszünet váltja fel és rohamra vezénylés helyett „imához” szólít az ünnepi szentmise, mintha tulvilági béke üdvös érzése szállaná meg az eltikkadt sziveket.

És „békében” mégis harcot, letiprást, engesztelhetetlen gyűlölködést terjeszt a háború vérzivatarában „békét” sóvárgó ember!?

E szomorú valóság azt tanítja, hogy nem elég csak karácsonyfát gyujtani és ünneplőbe öltözni vagy szeretet-adományt nyújtani. Aki Krisztus születésének ünnepén valóban a szeretet és igazság szent érzéseit akarja megnyerni és megtartani, az tovább is maradjon Krisztus tanítása és igazsága mellett.

Krisztus nemcsak ünnepi hangulatot és felbuzdulást, hanem bátor, tudatos hitvallást és őszinte, jószándéku követést kíván.

Az ilyeneknek szól az angyali köszöntés: „Béke a jóakaratu embereknek”!

## Szűz Mária a mi vezérünk

Létünk egyik célja: *Istent megismerni*. Minden ismeretet olyas valakitől tudunk csak jól elsajátítani, aki maga biztos, jártas azon ismeretágban. Ismerhette-e valaki jobban Istent, mint a Szentséges Szűz? Hiszen a megtestestült Istenembernek Édesanyja volt, karjain hordozta Őt, játszadozott vele mint gyermekkel, majd vele dolgozott, Őt hallgathatta harminc esztendő állandó, bizalmas együttélésében. A Szűzanya teljesen megismerte Jézust, úgy kiismerhette Jézusnak Szívét, ahogyan csak egy jó anya a hozzá bizalommal lévő jó gyermekének szívét kiismerheti.

Isten megismerése *Isten szeretetére* kell, hogy vezessen. Ki az az ember, aki legjobban szerette Istenét? Szűz Mária. Miért? Mert anyja gyermekét — mint büntetlen teremtmény Istenét, szerette Mária Jézust. S ennél nagyobb szeretet el sem képzelhető.

*Akit szeretünk, annak akaratát is teljesítjük*, vagyis szolgálunk neki. Isten megismerése, szeretete Istennek hűséges szolgálatára vezet. Isten szolgálatában lehet-e tökéletesebb mintaképünk, mint az, aki a legnagyobb kitüntetés pillanatában is e szavakat mondja: „Ime az Úrnak szolgálóleánya!” — Szűz Mária hároméves korától felserdüléséig a jeruzsálemi templomban szolgált Istennek. Utána pedig közvetlenül szolgálta Jézust, mint édesanya a gyermekét. Érte végezte a házimunkát, Ővé volt minden gondolata, imája, szava, tekintete, cselekedete. Mint Urával haláláig kitartó, hű szolgálója állt a kereszt alatt is. Szolgált Isten akaratának azzal, hogy az ifjú Egyház Édesanyja lett s szolgál most is, minden cselekedetével, mellyel az emberiséget édesanyaként segíti. Mert hiszen Jézus akarata volt, hogy Anyánkká legyen.

Aki ismeri, szereti és szolgálja Istenét, annak végcélja és jutalma nem lehet más, minthogy örökre Istennél legyen s nála élvezzen örök boldogságot. Szűz Mária első helyre jutott e végcélban, hiszen Ő a mennyország Királynéja s mint a katekizmusban is tanuljuk: „Minden angyaloknál és szenteknél följebb való”.

Földi vándorlásunk végcélla és jutalma tehát a mennyi boldogság: az örök üdvösség.

Ezen végcélhoz vezet minket Isten

megismerése, szeretete és szolgálata. S mindezekben legfőbb mintakép, legelső tanítómester a Boldogságos Szűz Mária.

Aki ragaszkodik a Szent Szűzhöz, elmélkedik az Ő életéről, igyekszik példáját követni és segítségért állhatatosan könyörög, annak földi vándorlásában a Szűzanya lesz vezér. Olyan vezére, aki biztosan el is vezet a követőit a dicsőséges végcélhoz: Szent Fia Szívére, az örök boldogság honába. (Szív.)

## Kongresszusi himnusz

Győzelemről énekeljen  
Napkelet és Napnyugat,  
Millió szív összecsejengjen,  
Magasztalja az Urat!  
Krisztus újra földre szállott,  
Vándorlásunk társa lett;  
Mert szerette a világot,  
Kenyérszínbe rejtett.  
Krisztus, kenyér s bor színében,  
Ur s király a föld felett:  
Forrassz eggyé békességben  
Minden népet s nemzetet!

Egykor értünk testet öltött,  
Kis gyermekként jött közénk;  
A keresztfán vére ömlött  
Váltságunknak béreként.  
Most az oltár Golgotáján  
Ujra itt a drága Vér,  
Áldozat az Isten-bárány,  
Krisztus teste a kenyér.  
Krisztus, kenyér stb...

Zugjon hát a hálaének,  
Szálljon völgyön-tengeren:  
A szeretet Istenének  
Dicsőség és üdv legyen!  
Az egész föld legyen oltár,  
Virág rajta a szívünk,  
Minden dalunk zengő zsoltár,  
Tömjénillat a hitünk!  
Krisztus, kenyér stb...

István király árva népe,  
Te is hajtsd meg homlokod,  
Borulj térdre, szórd elébe  
Minden gondod, bánatod!  
A kereszt volt ezer éven  
Reménységed oszlopa:  
Most is Krisztus jele legyen  
Jobb jövődnek záloga!  
Krisztus, kenyér stb...

**Te sem lehetsz közömbös a Kongresszussal szemben! Tüntess mellette! Hordjad a kongresszusi jelvényt!**

# KATOLIKUS AKCIO

## Mi készül 1938 májusában a magyar fővárosban?

A világ legnagyobb bucsújárása készül itt. Fölkerekednek a világ legjobbjai, hogy itt nálunk, magyar földön hódoljanak a mi Urunk Jézus-Krisztusnak, akif úgy jelentett be a próféta a világnak, hogy „köz-tünklakó Isten“, igazi „békefejedelem“. Annak emlékeztére történik ez, hogy most lesz kilencszáz esztendeje Szent István királyunk megdicsőülésének; most lesz kilencszáz esztendő fordulója annak, hogy a magyar nép is megnyitotta szívét és befogadta a Megváltót, az Ur Jézus Krisztust.

Ebben a világraszóló bucsújárásban nekünk kell a legelsőeknek lenni! Örökre szégyelnünk kellene a világ népei előtt, ha a hódolók seregében mi lennénk a legkevesebben. Sokan azt hiszik, hogy mi itthon vagyunk, közel vagyunk, hát ráérünk. Nem érünk rá, mert óriási előkészületeket kell tenni. A vasútnak menetrendről, kocsikról, mozdonyokról, mozdonyvezetőkről és fűtőkről kell gondoskodni. A vendéggondozó hivatalnak szállást, fekvőhelyet, ágyat és takarót kell szerezni. A rendezőknek a templommá alakított Városligetben mindenki számára helyet kell biztosítani. De mindezekhez tudnia kell, hogy hányan leszünk. Addig a rendezés óriási munkáját el sem kezdheti.

Már csak december 15-ig lehet jelentkezni a plebánia-hivatalban. A toborzólapra fölírják a plebánián, hogy ki melyik vonattal akar menni, milyen szállást kíván és van-e szüksége ellátásra, vagy arról maga gondoskodik.

Filléres vonatok indulnak az ország minden részéből. Tehát a vasút olcsóvá teszi az utazást, hogy még a szegényebb ember is megjelenhessen a nagy hódolaton.

Végleg lemarad, aki december 15-ig nem jelentkezik! Ne gondolja senki, hogy itt is lehet majd soronkívül jegyet kapni, mint más közönséges kirándulásoknál. Nem lesz jegy, mert nem lesz vagon.

Katolikus magyar testvérek! Siessünk jelentkezni nehogy lemaradjunk.

VISELJÜK BÜSZKÉN a kongresszusi jelvényt! Használjunk kongresszusi levelezőlapot! Imakönyvünkben kongresszusi szentképet!

### TUDNIVALÓK:

1.) A Kongresszus 1938. május 26-tól május 30-ig bezárólag tart. Két időszakra oszlik. Az első időszak május 25, 26 és 27-én — a második időszak május 28, 29 és 30-án lesz.

2.) A MÁV 75 %-os vasúti kedvezményt ad a felutazóknak, ha ki-válják a helyi eucharisztikus megbizottól (Főföldy Béla káplán. Ple-

bánia.) az „utazási igazolványt“ (2.50 P.) a „tagsági jegyet“ (1 P.) és lefizetik a „jelentkezési díjat“ (10 fill.)

3.) Az utazási igazolvány a tagsági jeggyel együttesen jogosít a kongresszusi különvonatokon való utazásra.

4.) Aki egy tagsági jegyet vált, csak az egyik időszak ünnepségeit nézheti meg. Aki két tagsági jegyet vált (2 P-ért) azokkal május 25-től 30-ig minden ünnepségen részt vehet.

5.) Egy személy költségei tehát: 10 fillér jelentkezési díj, 1 P. tagsági jegy (vehet 2 drb. tagsági jegyet is 2 P-ért) és 2.50 P. utazási igazolvány. Összesen: 3.60 P. (Ha két tagsági jegyet vesz: 4.60 pengő) Ehhez jön még az utazás ára, de az igen kedvezményes, mert a MÁV. 75 % os kedvezményt ad. Jövetmenet 3.60 P. a filléres gyors vasúti díja. Nem nagy összeg, résztvehet mindenki, aki Jézus diadal-ünnepén megjelenni akar.

## Az igazi Karácsony

Karácsony előestéje van. A tanácsosok hatalmas palotájának egyik fülkéjében gyönyörű Bethlehem ékeskedik. A mogorva kősziklák mögött egy-egy villanykörte ont vörös fényt a tovasiető pásztorokra. A messze távolban igazi nagyváros látszik, aranyos kupolákkal a kelő nap sugaraiban, a barlang szája előtt pedig szikrázó üstökös inog. be-bekacsintva a mosolygó kis Jézuskára.

A két kis apróság ujjongva nézi a szép alkotmányt, melyet maga az édesapa állított össze. Hogy ujjongatja fejét az a kis csacsi a jászoly mellől. A tehénnek még széna is van a szájában.

Kiszaladnak az utcára, úgy szeretnék valakinek megmondani az örömeiket, megmutatni a barlang sok-sok szépségét.

Nincs senki. Anyuka a temető sírboltjában pihen. Apuka pedig a hivatalában dolgozik.

Fölszillan mágis a szemük. Jön a szemét kihordó fia, a „kis rongyos“ Kopolt, szakadozott ruhája miatt maradt rajta e név.

Jött is nemsokára. A két kis árva leste és behívta a csodás Bethlem megtekintésére. Alig mert lépni a fényes márványlépcsőkön s oda volt a csodálkozástól a Bethlehem láttára. A háziur két kicsije csak nézte-nézte, mint gyullad öröme a kis rongyos arca, amikor meglátja a kis báránykakat és a kis csacsit.

Nagy boldogságukban észre sem vették, hogy apuka az ajtóból mosolyogva nézi őket. Csak akkor szakadt meg a kacaj és láрма, ami-

kor kis a rongyos édesanyja sebesen berontott és rákiáltott fiára, hogy kerülsz te ide haszontalan?

Hagyja csak jó asszony, hadd örüljenek a gyerekek, csillapította az édesapa.

A Szüzanya áldja meg jóságáért méltóságos uram, nem való nézni szegény ember fiának az ilyen drága jóságot. De még dolgunk is van sietniünk kell haza. Jöjj Jóska, menjünk!

A kis rongyos fájdalmas pillantást vetett a csodaszép barlangra. Szája elgömbült és elkezdett pityeregni.

— No, ne sirj, — ölelte magához az anyja. Nézd én is vettem valamit. S egy csomó egyszerű báránykát, néhány pásztor figurát és egy püspök süveges embert szedett elő kaskájából.

— Mi is csinálunk Bethlemet? — kérdezte a fiu.

— Estére csinál édesapád. Aztán meggyújtjuk a gyertyát, mesélünk a kis Jézusról, meg énekelünk.

## Szivgárda ünnepély

December hó 8-án délután avatták fel az új szivgárdistákat. Az avató beszédet Fetzter József esperes mondotta, aki Jézus Szívének szeretetére, a katolikus ifju kötelességeire buzdította a gárdistákat. Az avatás után a polgári iskola kulturtermében tartották a szivgárdisták kedves, megkapó ünnepséget. Az összes szivgárda-egységek szerepeltek az ünnepségen, így a polgári iskolai, a szarvasvégi fiu-, a központi leány-, a gyomavégyi leány-, a mirhói-, a tanítóföldi elemi iskolák szivgárdistái jeleskedtek vallásos tárgyú szindarabok, költemények, énekszámok előadásával. A gárdisták szülei és hozzátartozói szép, lélekemelően kedves ünnepségnek voltak szemtanúi és gyermekeiktől Jézus Szive szeretetére ösztönzést merithettek.

## Jézus szive boldogít

Egy arab mese mondja el a következőket:

Élt valahol egy Boldog Ember, aki mindenkinek jót tett, mert nagy volt a szive s maga is boldog volt mindig jöteteiben. Az emberek azonban bolondnak mondták;

— Miért tesz mindig jót ez a bolond? Nem érdemes a hitetlen emberekkel jót tenni.

A Boldog Ember ezen végre is felbosszankodott. De mit tegyen? Szive jósága sarkalja. Kivágatja szívét egy csodaorvossal és követ tétet a helyébe.

Attól kezdve köszivü lett, rideg és kegyetlen. Mindenki hódolt neki félelemből, de titokban gyűlölték és maga is szerencsétlenné lett. A köly nehéz volt, hogy alig bírta vonszolni, összegörnyedt s végre is belepusztult fájdalmaiba.

Jézus Szive mindenkit boldogítani akar és tud — csak fogadjuk el azt a szívet, amelyet Ő akar bennünk kialakítani Őszive mintájára. A szerető, nagylelkű, jöttévi szív a szeretetben mindig boldogságot tud feltalálni. De ha nem akarunk szeretni, akkor ne csodáljuk, hogy rideg köszivünkkel nem tudunk a boldogságra sem eljutni.

Jézus Szive boldogít, azzal, hogy

Édesapa is, anyuka is? — kérdi a fiu csillámló szemekkel.  
— Persze, kis bogaram, mind ott leszünk.

A fiu boldogan simult anyjához és megindult vele haza.

A háziur két kis gyermeke szótlanul nézte őket. Mintha elvesztette volna varázsát a fényes barlang. Érzik, hogy hiányzik valami az örömeikből és iriglik azt a szegény, rongyos fiut az édesanyja mellett. Ránéznek atyjukra és megeöbbenve látják, hogy annak is könnyes a szeme. Parányi koruk homályos emlékeiből jó édesanyjuk arca tűnik fel előttük, s amikor atyjukkal ránéznek a drága elhunyt képére, mindhárom elkezdenek zokogni keservesen.

Sem fény, sem pompa nem pótolja az anyai szeretetet.

Künn pedig a Duna partján, egy alacsony viskóból vidám ének hangzik. Édesapa énekel dörmögő hangon a kis Jézuskához, a kis rongyos pedig boldogan kacag édesanyja ölében.

a boldogságra vezető szeretettel tölti meg a mi szívünket is. Tőlünk függ, elfogadjuk-e az Ő Szive szerinti szeretet lelkületét és az azzal járó nemes emberi boldogságot, vagy pedig elzárjuk előle szívünket.

## Tudnivalók

December 19-én d. u. fél 4 órakor Szent Ferenc III. rendje, 26-án az Oltáregyesület, ugyanakkor tartja havi ájtatosságát. Január 1-én d. u. 5 órakor a Férfi-liga, január 2-án d. e. fél 9 órakor a Jézus Szive Szövetség, január 6-án d. u. 5 óra a Leányegyesületek tartják havi ájtatosságukat.

Az utolsó „Rorate“-t december 23-án mondjuk.

December 24-én vigiliás szigoru böjt.

Karácsony ünnepein a szokásos időben lesznek a szentmisék.

Mindkét ünnepen délután pásztorjáték lesz a Népházban.

December 27-én: szent János evangélista ünnepén borszentelést végzünk a Jézus Szive oltáránál.

December 31-én d. u. 5 órakor hálaadó ájtatosságát végzünk.

Január 2-án Jézus legszentebb nevének ünnepét üljük.

### Figyelem!

Pár nap mulva meggyulnak a karácsonyfák és öröm száll be a magyar családok otthonába. A szeretet és béke hatja át a szülők és gyermekek szívét egyaránt.

Nagy kérdés, hogy örül-e az ünnepségnek Krisztus, akinek születése emlékére öltözik ünneplőbe a keresztény világ sok száz millió hive.

Ünnepel-e a lelked is, vagy büneinek nyomoruságos rongyaiban didereg.

Ha nincs szivedben Krisztus, nem ünnepelhetsz igazán és bensőségesen.

Ne csald a világot és magad! Az ünneplő ruha nem fedi el a mindentudó Isten előtt lelked piszkát és utálatosságát.

Menj Jézusodhoz, tisztítsd meg lelkedet a bűnbánat nagy szentsé- sében, fogad lelkedbe a megfeszített Jézus megszentelő kegyelmét, hogy szived megbékéljen, megnyugodjon és csillogó szemmel tekinthess a karácsonyi kis Jézusra és a karácsonyfa alatt tisztá lélekkel ünneplő gyermekeidre!

# Vármegyei közgyűlés

December 11-én tartotta Békésvármegye Törvényhatósági Bizottsága téli rendes közgyűlését.

Dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán a közgyűlés megnyitása után nagyszabású beszédben ismertette a vármegye közgazdasági, társadalmi és szociális viszonyait. A népes közgyűlés nagy érdeklődéssel hallgatta és gyakran lelkes eljenzéssel szakította meg a főispán beszédét. Különös figyelemmel kísérték a Németországban elhelyezett munkáscsoport kereseti viszonyait. Az akkord-munkák megkezdése előtt a munkások naponként 3—3 1/2, az akkordmunkák bevezetése után (burgonya-, répaszedés stb.) 4—5, 5 1/2 márkát kerestek napi tíz órai munkaidővel. Végeredményben a békésvármegyei munkások közel 300.000 pengőt küldtek és hoztak haza, mint kész megtakarítást.

Megnyugtatóan felelőssége teljes tudatában jelentette ki a főispán, hogy legcsekélyebb nyomát sem látta annak, hogy a magyar munkások között politikai agitáció talált volna utat. Tudomása van arról is, hogy a német birtokosok mindenütt hajlandók ugyanazon munkáscsoportokat jövőre ismét szolgálatukba fogadni, ami a magyar munkások hírnevét és becsületét öregbíti. A kormány ebben az irányban már meg is kezdte a tárgyalásokat.

Meleg szeretettel ismertette a békésvármegyei háziipar megszervezését. Ha a vármegyei tényezők erkölcsileg és anyagilag is felkarolják ezen intézményt, a békésvármegyei példa követendő leendő az egész országban, s a téli munkaalkalom sok családot óv meg az inségtől és könyöradamány elfogadásától.

Általános helyeslés kísérté beszédének azon részét, melyben a kormány legujabb szociális és gazdasági munkatervét ismertette. Öröndetes jelenség, hogy a *minimális munkabér* bevezetésével anyagi megerősödés kíséri a munkaalkalmat felhasználó munkáscsaládok ezreit. Darányi Kálmán most a második korszakos jelentőségű törvényjavaslatot terjeszti be a *mezőgazdasági munkások öregségi biztosításáról*. (Több mint félévszázad óta követelte ezt az egész magyar közvélemény, programjukba vették jobb és baloldali kormányok egyformán, mégis most alig egy éves kormányzás után Darányi miniszterelnök valósítja meg ezt. A közeli napokban terjeszti elő kormányunk a *títkos választói jogra vonatkozó törvényjavaslatot is*. (Darányi ebben is szavának állt, mert decemberre ígérte a javaslat betervezését.)

Majd bejelentette, hogy törvényes jogánál fogva több kinevezést eszközölt. Dr. Ikrich Arnold szeghalmi közjegyzőt vármegyei tb. főügyésszé, Bakos József vármegyei másodfőjegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé, dr. Laczay Péter szolgabíró-tb. főszolgabíróvá, és több közigazgatási gyakornokot tb. szolgabíróvá.

A hatalmas tapssal és eljenzéssel fogadott beszéd után az alispáni jelentést tárgyalta a közgyűlés. *Tóth György* szarvasi bizottsági tag jó ivóvíz biztosítást kérte a szarvasiak részére. Tildy Zoltán a nyilaskezes mozgalommal tette szavát, melynek vezérei úgy viselkednek, mintha a megye vezetősége állna hátuk mögött. E burkolt támadásra a főispán erélyes és méltóságteljes választ adott: „Nem képzelhető el főispán, hogy bármiféle szélsőséges politikai irányzatot kezdeményezzen, vagy támogasson, legyen az akár jobb-, akár baloldali szélsőség, vagy bármiféle osztláypárt, hanem csak azt a

**keresztényt, nemzeti, népies és az egész nemzetet magában foglaló haladó magyar politikát,**

amelyet a kormány már több ízben és világosan leszögezett.

Ha én nem ezt a politikát követném, úgy sem a kormány bizalmából, sem egyéni, becsületel-lelkiismeretből nem maradhatnék a helyemen.

Tüntető eljenzés jutalmazta a főispán visszautasító, nyílt beszédét. Több kisebb értékű felszólalás után Márky Barna alispán válaszolt az alispáni jelentéssel kapcsolatos hozzászólásokra, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Ez után a felsőházi rendes és póttag megválasztására került a sor. A békésvármegyei gyulai bizottsági tagok a rendes tagsági helyre *Béliczey Géza nagybirtokost*, a póttagsági helyre *Harsányi Pál* ref. esperest jelölték.

A vidék több járásából összejött tizenkét tagú járásközi bizottság jogos kifogás tárgyává tette azt, hogy immár harmadizben Békéscsaba és Gyula foglalják el a tagsági állásokat és indokolatlanul mellőzik a vármegye hat járásának képviselői jogosultságát. Felhívták a járások bizottsági tagjait állásfoglalásra és hogy jövőben a *vezetők ebben a tekintetben se nézzék mostoha gyermekeknek a vármegye súlyos terheit arányosan viselő járásokat*, tiltakozásul a póttagságra jelöltet is állították *Csernus Mihály* endrődi apát-plebános személyében. Világos, hogy Békéscsaba és Gyula törvényhatósági bizottsági tagjai a hivatalos szervek támogatásával feltétlen többséget jelentenek, így történt azután, hogy *Béliczey Géza* egyhangú megválasztása után *Harsányi Pál* 145, *Csernus Mihály* 57, *Geist Gáspár* 6 és báró *Apor Vilmos* 3 szavazatot kapott. A megye munkás bizottsági tagjai *Csernus* mellett szavaztak.

Ezt követően a megüresedett közigazgatási bizottsági helyeket és a dr. Heinrich Dezső távozásával megüresedett aljegyző-szolgabírói állást töltötte be a közgyűlés.

A többi tárgysorozati tárgyak gyors elintézését nyertek. Megemlítésre méltó, hogy *Gyoma község* 10.000 pengő segélyt és 11.250 P vármegyei kölcsönt kapott közvágóhidjának létesítésére.

*Budapesten a Hősök Tere lesz az Eucharisztikus Világkongresszusnak színhelye, amelyet 1938. május 25-én este 6 órakor nyitnak meg és tizenöt méter magas oltárnál celebrálja az eucharisztikus misét a pápa legátusa. A nagy ünnepségekre körülbelül 300.000 ember részvételére számítanak.*

# Széljegyzetek a beszámolóhoz

Az endrődi ember tudja azt, hogy Endrődnek kétféle arculata van. Van neki egy nyári és van neki egy téli arca. Nyáron csendes ez a Körösmenti nagy falu, az emberek csak lézengenek benne, mert egyrészt elnyeli őket a község határában levő több ezer tanya, másrészt pedig a munkások ezrei szerte az országban verítékeznek, munkálkodnak és keresik a télirevalót. Képviseleink valószínűleg tudatában van ennek s ezért választotta beszámolójának megtartására a november 28 napját, amikor már téli arculatot ölt a falu s nyüzsgés, — mozgás jellemzi a község életét. De nemcsak ennek köszönheti a nagyszámú érdeklődőket, sőt egyenesen nem, hanem annak a jól beharangozott hírek, hogy ezen a gyűlésen a Független Kisgazdapárt vezére, Eckhardt Tibor is jelen lesz és fontos nyilatkozatokat tesz.

A helyi pártvezetőség üdvözlése után Dinnyés Lajos orsz. gy. képviselő szórakoztatta a nagyszámú hallgatóságot több rendbeli jóízű, humoros csemegével. Egy ilyen anekdotával vállalkozott arra, hogy fájdalom és az elégedetlenség érzésének felkeltése nélkül tudtára adja a hallgatónak, hogy a vezér bizony nem jöhet, mert súlyos influenzában fekszik. A beteg menyasszony esetét említette fel, aki betegsége miatt nem tudott eleget tenni legfontosabb menyasszonyi kötelességének, hogy t. i. elmenjen az esküvőre. Azt állította, hogy az endrődieknek Eckhardt Tibor a menyasszonya, övele van minden becsületes választó eljegyzve s amikor most — ime — el akar jönni, hogy örök szövetséget kössön Endrőddel, őt is a betegség akadályozta meg s így csak a reménybeli jövőben lehet számítani arra, hogy ez a nagy frigy megtörténhessen. Dinnyés képviselő el is érte célját, mert csak a családánknak csendes és zizegő moraja kísérté jól indult és derült szavait s mindössze annyi történi, hogy egyik messziről bejött atyafi így sóhajtott fel:

„Háha osztán nem tanál fekelni abbul a betegágybul...”

Elparentálta az „élharcosokat” érdemen felül és nem is tudtuk eddig, hogy b. e. Gömbös Gyulát ezek az urak tartották a hatalmas és nem az ország közbizalma? Így tanul az ember.

Mondotta azt is, hogy ma a politika kenyérkérdés. Hát ez igaz. Boldog lehet a terület, amelyiknek ilyen őszinte képviselője van.

A műsor következő száma Kasnya Béla beszámolója volt, aki ezt a beszámolót mindjárt azzal kezdte a hallgatóság megrökönyödésére, hogy tulajdonképpen nincs miről beszámolni. Ehez a megállapításhoz következetesen alkalmazkodott is, mert mindazok, akik ott jelen voltak hallottak egyebet, sok beszédet, de nem beszámolót. A hosszú időt, amelyet választóitól elvett, nagyrésztben meglepetéssel töltötte ki, de ugyanakkor nem felejtkezett meg súlyosan vádolni is. Kint az is elbeszéléséből, hogy jó rádió összeköttetése van Endrőddel annak dacára, hogy nem igen láttuk itt forogni. Minderről tud és jól van értesítve arról az elégedetlenségről, amely működését kíséri. Azt a magatartását, hogy kerületében s különösen Endrődön nem sokszor volt, azzal a váddal fordította ki sarkából, hogy most, amikor gyakrabban kijár a tanyákra, ezt róják fel bűnéül. Arra pedig,

hogy az illetékes helyet és a jobb közönséget nem keressi különösképpen, pedig nem restelle kimondani, hogy az „urak” körében nem forog — azzal válaszolt, hogy az urak szálljanak le a nép közé s akkor ott megfogják találni? A jóérzésű embereket megrökönytetette „az őszinteségnek” ez az újabb rohama és sokan azt a következtetést vonták le ebből a nyilatkozatból, hogy hamarosan bizonyára választás lesz, mert ilyenkor szoktak a jelölt urak efféléket beszélni. Meghökkenett pedig azért, mert az endrődi intelligenciára egy ilyen általánosító vád nem fér fel. Azon is sokan gondolkodnak, hogy apró helyi vonatkozású ügyek kapcsán nem tartózkodott attól, hogy a főjegyzőt és közigazgatást — ugy csendesen és szépen — kiterítse, mert a köztudomásulag nyílt eszű és fejű endrődiek ismerik az utját, hogy hol kell a községi közigazgatás ellen panaszkodni.

Meglepte a hallgatóságot az a vakmerő bejelentés, hogy az egy szobás házak adóörlési ügye innen, Endrődről indult ki és pedig a legközelebbi beszámolóban kifolyólag. Voltak olyanok, akik nem restellek ennek utána járni s megtudták, hogy az *egyszobás házak adóinak törlése még a múlt év tavaszán megtörtént*, amikor pedig Kasnya képviselő ur semmiféle beszámolót nem tartott és azelőtt sem. A *hátralékok rendezése* pedig beszámolójának idején szintén elintézett dolog volt s ezeknek kivitele *f. év első hónapjában történt meg*, nem is említtve azt, hogy ezeknek a törléseknek egyébként is törvényes jogalapjuk van és hogy ezekre a munkálatokra *Endrőd község előjárósága* már 1935. év őszén felkészült, a szükséges intézkedéseket megtette és a *törlési kimutatásokat már 1936. március havában betervezte*. Éppen ezek miatt különösen hatott az a melegség és nyájltság, amellyel Fabinyi Pénzügyminiszter Urnak hálás köszönetét írt — Endrődön — nyilvánította az ellenzéki képviselő.

Érzélemben ehhez az epizóddhoz csatlakozik az a másik megállapítás, ami szintén csodálkozást és meglepődést váltott ki a jó endrődiekből, amikor kijelentette, hogy Darányi Kálmán Miniszterelnök Urat, „ők — a Független Kisgazdapártiak tartják méltóságában, mert saját pártja már régen elítelte volna az utból. Eddig úgy tudtuk, hogy a kormányha többség bizalma tartja vagy bukaltja. Most Kasnya azt akarja elhárítani velünk szegény, tudatlan falusiakkal, hogy ott kicsiny 30 tagú számláló párt tartja Darányit a többség ellen. Mindenesetre jó azt tudni és tudomásul is kell venni, hogy a Független Kisgazdapárt a kormány mellett harcol, mert legalább tisztában leszünk azzal, hogy nincs célja a további szeretetlenségnek és széhhúzásnak azért, mert valaki N.E.P. jelvényt hord, vagy Független-Kisgazdának vallja magát.

A továbbiakban megtisztelte a Horog-, Kaszás és Kapáskereszteseket azzal, hogy az élharcosokat közéjük sorozta és hoszasan tárta fel a különböző keresztesek intim titkait s nem resteltette egy vonatkozásba hozni a helyisajtót a Horogkeresztes sajtóval.

Vagy Tán az fáj, hogy néhányszor rámutatott sikertelen politikai működésére?

Végül majdnem papi funkcióval fejezte be előadását, miután egészen

# HIREK A NAGYVILÁGBÓL

megremegve a szereletről kezdett beszélni, de akar hogy erőlködött, nem tudott ennek az érzelmnek megfelelő magasságára emelkedni, valószínűleg ezért, mert mindazok a dolgok, állítások, amelyeket beszédében az „urakra“, községi igazgatásra felhozott, ebben az emelkedésben őt és szónoki képességét érezhetőleg gátolták és a hirdett nagy szeretetnek zálogául odadobta szívét — a font húst — hogy miután egyebet adni nem tud, azt használják az endrődiek jó egészséggel.

Vásárhelyi József következett a programmon, aki debreceni ember és főrendi-házi tag. Ő igenis cáfolta Kasnyát és állította, hogy van miről beszámolni. Be is számolt egy marék merész adattal közgazdasági helyzetünk szomorú helyzetéről és kuszáltságáról, a kartelekről. Aki a beszédjét jól megfigyelte, ismét azt az következtetést vonta le, hogy mégis csak választás lesz és hogy Vásárhelyi Ur a főrendiházból az alsóházba készül!

Végezetül egy szerkesztő ur szólott röviden. Röviden azért, mert az emberek már csüstül igyekeztek ki-fele a kapukon. Sietett hát a mondanivalójával, amelyben tudni adta az endrődi választóknak, azt a tényi, hogy a Független Kisgazdapártban szám felett foglalnak helyet a jogász emberek s igyekezett kimagyarázni, hogy ez a helyes állapot, jogászra is szükség van, mert a magyar ember jogász nélkül (értsd: per nélkül) megélni nem tud. Ez az ur vállalta magára, hogy azt a nyilatkozatot, amelyet Eckhardt Tibor volt hivatott megtenni a trónkérdésben, ő tegye meg. Erre a nyilatkozatra, amely köntörfalazásnál egyéb nem volt, csak annyit válaszol az endrődi polgárság, hogy a királykérdést nem lehet ködbe burkolni, mert a királyi hatalom ebből már régen kristálytisztán kiemelkedett és szent István koronájának fényessége állította ezt a ködöt s az endrődiek szívében ki-törőhetetlenül besugárzott, mert az endrődi értelmes választópolgárok nem köntörfalaznak, hanem követelik és várják haza — a királyt és vele az ország jobb jövőjét!

**Itélt a bíróság.** Megdőbentő, szegényletes kettős gyilkosság történt községünkben a folyó évben. Az egész ország összes lapjai hozták gyalázatunkat. A legénygyilkos csak két és fél évet, az apagyilkos Hanyecz Lajos 15 évet kapott. A sok magzat „eltűnések“ után nem is olyan feltűnő. Ha az atya és anya sajnálja az életet parányi magzatától, miért becsülje a gyermek a szülő életét többre? Lám az Isten büntetése!

**Murgács Kálmán.** A községünkben jólismert és gyönyörű nótái révén közkedvelt dalköltő és zeneszerző kiadta összes verseit és nótaszövegeit, melyeket saját maga szerzett „Lelkem Hullámai“ címen. Az izléses és szép kiállítású kötet körülbelül 1 hónapja hagyta el a sajtót és máris országosra nagy sikert aratott. A vers kötetben rátalálunk a nótáiból már megismert igazi mély érzésekre, nemes és tisztá érzelmekre, mint az anyai szeretet, az izzó hazafiság, a vig és szomorú élményekre, — az egyszerűségre. A kötet a Jegyzék Országos Árvaház Egyesülete adta ki (Budapest, Üllői-út 31.), de beszerezhető magánál a szerzőnél is (Budapest, József ucca 26.) Bolti ára 3 pengő, akik a szerzőtől szerzik be, 2 pengőért kapják.

**Dr. Serédi Jusztinián** bíboros-hercegprímás nagy beszédet mondott a Szent István Akadémia ünnepi közgyűlésén, melyet Pázmány Péter halálának 300 éves évfordulójának megünneplésére tartott. „*Akkor munkáljuk — mondotta az ország főpapja — legbiztosabban a nemzet javát és országunk integritásának visszaállítását, ha Szent István és Pázmány Péter szellemében a magyar polgárok legnagyobb részét összefogó keresztény alapon biztositjuk a nemzet politikai egységét és ezen a legegységesebb és legbiztosabb alapon keressük a nemzetközi kapcsolatokat is.*” „*Az egyház nem politizál. Azonban annak magyar tagjai az isteni és egyház törvények keretein belül ép úgy politizálhatnak, mint bármely más magyar állampolgár!* A politizálás — felfogásom szerint — azt jelenti, hogy a köz javára vezető sokféle ut közül ők is szabadon választhatnak!” „*A török járom alul a kereszténység mentette meg Magyarországot, ép úgy most is a kereszténységben van legbiztosabb reményünk. A nagy Pázmány példája és hagyományainkhoz hiven Szent István vallásosságát és vallásos hazafiságát kövessük.*”

**Diszpolgárrá** választotta Doboz község dr. vitéz *Ricsóy-Uhlarik Béla* főispánt. A község képviselőtestülete jegyzőkönyvében örökölte meg azt a sok jót, amelyhez Doboz a főispán jóindulatából jutott. A falu nagy gazdasági, szociális és kulturális fejlődésnek indult a főispán támogatásával. A vármegye népe őszinte örömmel látja főispánunk értékes munkásságának legújabb elismerését és gratulál Doboz község képviselőtestületének bölcs elhatározásához.

**Delbos** francia külügyminiszter járja a kisantant fővárosait, hogy a közép-európai francia befolyást erősítse és a német-olasz erőszódsét visszatartsa. A katolikus Varsó nem nagyon becélte a szovjet-barát franciát. Románia szokásához hiven viszonzatszolgálatot és anyagi támogatást kért. Belgrád nem akarja feláldozni Csehország kedvéért értékes gazdasági kapcsolatait Olasz és Németországgal. Prága remeg és Berlinnek akar „biztonsági szerződést kötni“, mert a szovjet haderejét nem látja eléggé erősnek, Franciaország pedig messze van. A szerb diákok nagy tüntetést rendeztek Delbos mellett. A tüntetés vérbe fulladt, egy diák meg is halt.

**Mussolini** szakított a „genfi sóhivatallal“: a győző államok menstvárával: a Népszövetséggel. Eddig nekünk se sok hasznunk volt belőle.

**Kelet.** Amíg az európai diplomaták utazgatnak és vége-hosszan tanácskoznak, Japán keleten legázolta a világ legnagyobb birodalmát: Kinát. Már a fővárost is elfoglalta. Úgy véljük, ez csak egy pihenő állomása lesz. A kétszáz milliós Japán 5—10 év múlva valóban „a sárga veszedelmet“ jelentheti. Ázsiában nem sokáig „gyarmatosítanak“ az európai nagyhatalmak.

**Tanulságok.** A magyar munkás-ság nagy pártfogója, Bornemissza Géza iparügyi miniszter az elmúlt napokban résztvett a komlói bányásztemplom felszentelésén. Fel-emelő látvány, amikor a munkások

filléreiből épült szenthely szentelési ünnepségén megjelenik a munkások minisztere is. Az egyházi szertartás után nagyhatású beszédet mondott Bornemissza miniszter, mely tarul-ságul szolgálhat az ország összes munkásának is. „*Három templom van e téren — mondotta többek között — Egyik a most felszentelt Isten háza, amely hitet és vallásos-ságot önt belénk, hogy Isten tőké-letes teremtményéhez méltóan éljünk, a második az iskola, a tudomány és hazaszeretet temploma, a harmadik pedig a tárna, a becsületes munka temploma. Ha a munkások továbbra is áldozatos lélekkel járnak e három templomba, akkor szolgál-ják legjobban a maguk, családjuk és nemzetük érdekeit.*”

**Hóman Bálint** kultuszminiszter is a magyarság kulturális fejlődését jelentő és általános elismerést érdemlő adatokat sorolt fel egyik képviselőházi beszédében. Az elmúlt öt év alatt 1819 tanterem és tanítói lakás épült az országban. 1127 analfabéta-tanfolyam 36 000-re csökkentette az irni-olvasni nem tudók számát. Az utolsó 2 év alatt 385 új tanítót rendszeresíttek. Megcáfol-hatatlan adatok azok ellen, akik hamis beállításal azt terjesztik, hogy a kormány télenül nézi a bajokat. Vajjon e hirhedt nagyszájuk felét is végezték volna e?

**Békésmegyében** legtöbb tanuló a katolikus iskolákba jár. Hát ennyi katolikus van a vármegyében? Azt hittük, hogy törpe kisebbségben vagyunk. Legalább is egyesek fé-lénk meghunynyászokdása ezt hitette el sokakkal.

**Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár** Rt. Endrőd, tudomására hozza a gazdaközönségnek, hogy a báró Huszár Lászlóné féle póhalmi bir-tok eladását megkezdette. Méltá yos árak és kedvező feltételek! Érdeklődők forduljanak az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár-hoz, hcl viléz Baranyai István ügyv. igazgató minden felvilágosítást megad.

**Munkásház szentelés.** Az endrődi Földmívelő és Munkásegylet ujonnan épült agytervét december 19-én déli fél 12 órakor szenteli meg Csernus Mihály apát-plebános. Az ünnepségre hivatalosak nemcsak a helybeli munkás és kis gazdakörök, de kilátásba helyezte eljövételét a járás közszeretben álló főszolgabirája; dr. Sorbán Jenő is.

**A kondorosi templom** hajójának és szentélyének kifestése befe-jezést nyart. Főföldy Mihály festő-művész, saját tervei szerint, a magyar szentek életét ábrázoló 4 fal-festménnyel díszítette a templom belvilágát. A szép művészi festmé-nyek általános tetszést arattak és szakértői vélemény szerint is, úgy tervezés mint megoldás szempont-jából elsőrangú művészi alkotások.

**Körösladányban** Szeplőtelen Fogantatás-ünnepén ünnepelték templomuk bucsuját. Az esős idő nem akadályozta a híveket, hogy szép számban ne jelenjenek meg. Igen sokan járultak a szentgyónáshoz is. Az ünnepi szentmisét fényes segéd-lettel Csernus Mihály apátplebános, a szentbeszédet Felzer József pápai kamarás, esperes mondotta. Délben az egyházközség vezetősége „bucsu-ebéden“ vett részt Fehér Lajos pápai kamarás, esperes híres asztalánál.

## A képviselőtestület

november hó 19-én több fontos tárgyban rendkívüli közgyűlést tartott. Így elsősorban elhatározta, hogy a folyamatban levő főjegyzői lakás és bikaistálló építési költségeinek hiányzó részét a törzsvagyon alap tulajdonát képező részvények értékesítéséből fedezi. Ezzel a határozattal azt óhajtotta elérni, hogy ezek az építkezések ne vonjanak maguk után pótdó emelést.

Kondorostanyaiaknak azt a kérel-mét, hogy özv. Iványi Jánosné föld-jétől kezdődőleg a békési határ felé a község gyalog mezsgyét nyisson, elutasította, mert ebben a tárgyban az előző közgyűlésen már állást foglalt a képviselőtestület olyképpen, hogy amennyiben érdekelték a szük-séges területet 50 filléres négyszög-ölenkénti áron felajánlják, rendes dűlőutat fog nyitni. Kk. Zrena Lu-kács illetőségét nem ismerte el, mert hozzátartozói csaknem négy évtizede innen elköltöztek. Hornok János kondorostanyai lakosnak haszonbér-fizetés halasztást engedélyezett. Az üresedésben levő két irnoki állást január 1-től ideiglenesen helyettes utján betölteni rendelte.

A tehénjárás díjakkal még min-dig hátralékban van 12 egyén s minthogy ezek ismételt felszólítás és sürgetés dacára hátralékaikat nem rendezték, a képviselőtestület utasít-totta az előjáróságot, hogy a költ-ségeket peres uton hajtsa be. Tu-domásulvette a közgyűlés, hogy a téli tüzelőanyag beszerzését az elő-jársóság zárt versenytárgyalás útján az Endrődi Kereskedelmi Rt. és özv. Vaszkó Albertné helybeli fakeskeske-dőktől eszközli. Az iparostanoncis-kolai tanító óra—többletdíjait meg-szavazta és az új ugari utnál feles-legesen visszamaradt területek el-adásához elvileg hozzájárult.

Tudomásulvette a közgyűlés a gyulai kir. törvényszéknek Balogh Istvánné sz. Timár Etel kisajátítási ügyében hozott határozatát s egyben a szükséges fedezetről gondosko-dott.

\*

December 14-én *tisztújító gyűlést* tartott Endrőd község képviselő-testülete dr. Sorbán Jenő elnöklésé-vel, melyen a nyugalomba vonuló Makkay József helyére ifj. Dinya Vilmos eddigi kisegítőt helyettesi-tette be a képviselőtestület.

**Templom búcsú.** Békésszent-andráson november 30-án, Szent András apostol ünnepén tartották meg a hívek nagy tömegének jelen-étében a templom búcsú napját. Őszinte sajnálkozással értesültünk, hogy egyházmegyénk főpásztora: dr. Lindenberger János apostoli kor-mányzó letégsége miatt nem utaz-hatott le a bucsúünnepségre. A szent-miséét Felzer József pápai kamarás vezegzte, aki egyuttal mélyen átgon-dolt, nagyszerű szentbeszédben méltatta az ünnep jelentőségét.

## Külterületi szentmisék

December 1-én a varjasi és po-lyákhalmi iskolákban, december 26-án az öregkerti és csejti iskolákban, január 9-én az öregkerti és tanító-földi iskolákban mutatunk be szent-miséket. A távolabbi iskolákban csak akkor, ha az ut javulása ese-tén kocsival kimehetünk.

## HIMNUSZ

A BUDAPESTI EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUSRA. \*

Im, a boldog Jeruzsálem  
Már kitérte ajtaját,  
Messiást vár szent örömben  
S lelkét hála hatja át:  
Diadalmi éneket zeng  
Bánatföld szép városa,  
Szívet ígér és e szó szent,  
Melyet meg nem tör soha.  
Kik az Urért lánggal égtek  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

Kik lélekben mennybe vágytok,  
Ime, itt a szent határ,  
A mennyország néz reátok,  
Jézus áldott szíve vár.  
Millió oltár füstjét hozza  
Együvé e pillanat,  
Száz nép ajkán szent hozanna  
S az egek megnyílnak.  
Kik az Urért lánggal égtek,  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

Mintha édes álom volna...  
Boldogan nézd, ős Buda!  
A hitélet ostromol ma,  
Nem pogányok bős hada,  
Szent folyamnak partja síkján  
Ünnepórát tart az Ur,  
Szent kegyéről biztosítván,  
Szent faladnál elvonul.  
Kik az Urért lánggal égtek,  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

\* Zenésítés fenntartva.

Köztünk jár az Égi Bárány,  
Rejtve kenyérszín alatt,  
Kiket megvett vére árán,  
Szent lábához hullanak...  
S a világnak négy égtája,  
Ős hegyeknek hajlatin  
Összehajlik védve rája,  
Mint virágos baldachin.  
Kik az Urért lánggal égtek,  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

Jámor lelkek táborának  
Megjelent a Szent Titok,  
A mindenség szent Urának  
Térdet-fejet hajtsatok.  
Drága áldás, mit szívünk nyert,  
Zengjen hálánk szent dala,  
Áldja Jézust a világ, mert  
Boldoggá lett általa.  
Kik az Urért lánggal égtek,  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

Fenndobogjon már a szived,  
Gondgyötörte, árva nép  
És magasztald a szent évet,  
A dicsőség ünnepe,  
Mert veled van a Megváltó,  
A tiéd a győzelem,  
Örömdalra kelni méltó,  
Magasztald Őt szüntelen.  
Kik az Urért lánggal égtek,  
Minden népek, nemzetek,  
Az Oltári Nagy Szentségnek  
Dicsőséget zengjétek!

UJHÁZI MIKLÓS  
endrői főkéntor

## Földanyó jósága

(A pitypang terjedése.)

Szélanyó új ruhát vett leányainak.  
Forgóka fodrosra varratta meg. Mi-  
kor kész lett, Forgóka egyszerre  
nagyon hiu lett. Örömben táncra  
perdült. Rá-rá lépett szegény kis  
pitypangra. A magja kiszóródott.  
Hogy-hogy nem, ráhullottak Forgó-  
ka ruhájára. Forgóka le akarta ráz-  
ni magáról a magokat. El is érte  
célját. A figyelmetlen kis magok  
másképp néztek és Forgóka lehullaj-  
totta őket. Amikor leestek megis-  
merkedtek földanyóval. Földanyó  
szállást adott nekik. Befogadta őket,  
jól érezték magukat és kihajtottak.  
Igy lett pitypang a mező disze.  
Milyen jó az Isten, bölcsen rendezett  
el mindent.

## Egy fa regéje

Éppen tavaszka uralkodása alatt  
láttam világot. Sokszor szenvedésben  
volt részem. Tavaszka úgy lebegett  
felettem, mint egy tündér. Egy szép  
napon megérintett varázspálcájával.  
Rügyezni kezdtem. Üde zöld leve-  
leket hajtottam. Egyszer aztán nap-  
apó lépett a trónra. Sugarainak nagy  
részét reám bocsátotta. Azt hittem  
kiszáradok. Az égyüürim is sovány-  
nyabbak lettek. Mikor beköszöntött  
az ős, nagyon sanyaru sorsom lett.  
A leveleket, amelyeket felneveltem,  
megvédtem, elszakította ölelésre ki-  
tárt karjaimból. Akkor én szem-  
emet felemeltem az égre. Fohászt  
mondtam az egek urának. Ahhoz,  
aki minden veszélyben megsegített.  
Meg is segített, elküldötte télapót  
és kabátot szabott csupasz, tehetet-

len ágaimra. Ezalatt a bunda alatt  
pompásan átaludtam a telet.

## A mező ősszel

A mező minden szomorú és ki-  
halt. A rét elvesztette üde zöld szí-  
nét. Bizonyosan az ős a zöldfesté-  
ket mind az új buzára festette. De  
ni-ni ott egy ökörnyal lengedezik  
felfelé az égboltozat felé. Biztosan  
rajta utazik egy kis pók. A rét szé-  
lén levő fák is szomorúan bólogat-  
nak. A nyári napsugár kifakította  
lombruhájukat olyanra, amilyen az ő  
színe. Faanyó még ezeket a levele-  
ket is féltő gonddal ölelte magához.  
Mig egy biborvörös hajnalon meg-  
érkezett szélurfi a család háborga-  
tója. Édes szóval csalogatta, hivo-  
gatta táncolni a faleveleket. A fale-  
velek kezdtek hinni a csábitásnak.  
Faanyó hallani sem akart róla. Mig  
egyszer a falevelek elszöktek tán-  
colni. Keringőt táncolva lejtettek le  
a földre. Szélurfi pedig gunyosan  
kikacagta őket. Faanyó megsiratta  
elvesztett gyermekeit és könnyes  
szemmel készült téli álmára.

## Az utazó Csöpi

(A vizcsepp utja.)

A kis harmatcseppet ott találjuk  
minden virág szirmán. Hogyan ke-  
rülhetett oda? Ez csendül mindnyá-  
junknak ajkán. Késő ősszel szippant-  
totta föl pára alakjában csillogó-  
villogó hintáján a napsugár. Fenn  
találkoztak sok-sok testvérkéjével.  
Felhőanyó egybegyűjtötte őket.  
Egyszer csak megtelt a lakás és le-  
pottyantak a földre. Volt olyan,  
amelyik a hortobágyi halastóba esett.  
Mégbámulta az ezüstpikkelyű halakat.  
A másik a kéklő Adriába zuhant.  
Legszerencsésebb volt a kis Csöpi.  
Ő a Dunába esett. Mégbámulta fő-  
városunk sok szépségét. A citadel-  
lát, a királyi palotát az országházat,  
a hajókat, csónakokat. Mikor jól  
széjjelnezt, elpárolgott. Ahogy fel-  
ért, Télapó már várt rá. Elbeszélge-

tett vele. Eközben megdermedt Tél-  
apó hideg leheletétől. Télapó öröm-  
mel vitte az ajándékot a kristályos  
jéggolyót unokájának. Zuzmarácska  
eljásztogatótt vele. Hogy-hogy nem  
egyszer csak kigurult a felhők kapu-  
ján. Utközben meleg légáramlat érte  
s elolvadt. A Földközi tengerbe esett.  
A tengerből elpárolgott és a virág-  
szirmokra jutott. Ezt olvastam ki a  
virágszirmon ülő kis harmatcsepp  
szeméből.

Csatlós Gabriella  
el. isk. IV. o. tanulóBalai Zsiga levele hívséges  
komájához Ugari Mátéhoz

Kedves Egykomám Máté!

Az áldomás után, amelyet Ecz-  
hard apánk böcsületire akartunk  
elfogyasztani, de aztán nagyszívű  
Kasnya testvér bukszája reményé-  
ben élvedzünk, két napig az ágyat  
nyomtam. Olyan rettentő hascsika-  
rásom vót, hogy majd beledöglöttem.  
Sokat töprengtem azon, vajjon mitől  
ugyan?

Először a borra veték. Zavaros,  
no meg savanyu is vót az a kúrti  
vinkó. Kissé gyanakodva fogtam  
hozzá, de aztán eszembe jutott az  
öreg Pál sógor óvatossága, aki  
itatás előtt meleg üdőben mindig  
azt mondta a béresinek, hogy „hal-  
lod-e hé, köstöld csak a vizet ab-  
ban a vályuban, nem poshadt-e  
meg, hogy ihatnak-e belőle a mar-  
hák” és csak azután engedte a  
drága jószágot itatásra. Hát én is  
körülspekuláltam a helyzetet, s  
amikor azt láttam, hogy se neked,  
se annak a bibic Matyi sógornak  
nem árt, hát én is csak ráfanyarod-  
tam. Ez hát nem árihatott.

Aztán az a csudásan finom tö-  
fött káposzta jutott az eszembe,  
amelyet csak az én drága komám-  
asszony tud főzni. Erről ugyan it-  
thon nem vallottam semmit, mert  
lett volna mit hallgatni az anyjuktól.  
Amikor ugyanis hozzátok indultam,  
még a pitarajtóból is utánnam kiál-  
tott, hogy vigyázzik kelmed, nehogy  
halálru tömje magát a tötöttel? —  
Először felgerjedt bennem a férfi-  
virtus, hogy olyan ember vagyok  
én, akinek még azt is előírja az  
asszony, hogy mit és mennyit egyen?  
De aztán a három órás gyaloglás  
lehűtött, oszt igazat adtam neki.  
Mértékletesség az élet sója, mondja  
az öreg kántor, így hát én se et-  
tem, csak nyolc bundást. Erre se  
veték, hogy ártott volna.

Nagy töprengésembe beleszólt az  
asszony, hogy mondjon kend mán  
valamit, hogy mit szavalt az Ecz-  
hard? Nem vót itt, mondok. Nem-é  
fordult felém csodálkozva a Boris.  
Hát akkor mi a fészkes nyavalyá-  
nak ment kend haza? Hát azt hit-  
tük, felelem, hogy ha nem gyűlt az  
összel, hát legyűn most. De bizony  
otthon maradt. Aszondta a Dinnyés,  
hogy bétég lett a menyasszony,  
már mint az Eczhard. No még ilyen  
bolondokat sem láttam, zörögte Bo-  
ris, mint kentek. Hát hogy lehet  
egy ember mennyasszony. Eddig  
mindig völegénynek hitták kendőket  
abban a korban. Hát a kiszagdaparti  
követ urak olyan hamis nagymeste-  
rek, hogy asszonygyá változtatják a  
férfiembört? Oszt maguk mind be-  
vették ezt? Képelem, hogy mit  
gondoltak magukról azok a c-ava-  
rós eszü pesti urak?! Mert még azt  
mögértem, hogy Eczhard völegény,  
oszt menyasszonyt keres. De hát van  
őneki hitesszonya is, választóke-  
rüllete is, hást csak nem akar kettős  
házasságot elkövetni?! Nem érted  
te asszony, intettem le ökelmét. A  
nép kegyeül értelte a Dinnyés a

völegény alatt. Ugyan ne tökélet-  
lenkedjenek, vágott vissza Boris.  
Látszik, hogy ebéd után vótak, oszt  
nehezen fogott a tök fejük. Kér-  
dezze meg Kasnyát, ha találkozik  
vele, hogy lehet-e másik asszonyt  
szerezni, amíg a törvény el nem  
szakítja őket. Ő pesti ember, meg-  
oszt sok mindent tapasztalt majd  
megfelel kendnek, mondá nagy fő-  
lénygel oldalbordám. Hát oszt miről  
számolt be a Kasnya? — kérdé  
nagy kíváncsisággal tovább. Hát  
aszondta, hogy ő nem tud beszám-  
molni semmiről. Helyettük elvégez  
mindent a Darányi, mert a Darányi  
nem az egységes párt minszterelnő-  
ke, hanem az övéké. Hát most már  
nem csudálom, hogy fáj kendnek a  
hasa, röhögött nagyokat Boris. Ilyen  
balga embereket még sosem lát-  
tam. Összebeszélnek nekik minden-  
féle bolondgombát, szépen beve-  
szik, áldomás isznak rá, oszt fáj a  
hasuk.

Hát ugy megszapult édes egyko-  
mám ez a nyelves asszonyszemély,  
hogy egész beleizzadtam. De talán  
ez segített, mert mindjárt könnyeb-  
ben éreztem magamat.

Azóta is sokat jártatom az eszém  
a vasárnapi szavalatokon. Rá is  
gyűttem valamire. Azt mondták,  
hogy Eczhard beteg. Két nap mul-  
va meg azt olvasom, hogy össze-  
akasztotta a patkót a Hóman mi-  
niszterrel. Vagyis fennvölt az or-  
szágházban, ott viaskodott, tehát  
komolyan beteg nem volt. Oszt em-  
lékszel-e rá, hogy többen kérdez-  
tük, hogy hol van hát a Tildi, ha  
már a vezér nem jött? Azt mondták,  
az is beteg. A manó látott  
ilyent, hogy mind belebetegszik, ha  
Kasnya hívja Endrődre őket. Hát  
iszen igazat mondott az egykori  
tábornok az altiszteikre, hogy töb-  
bét ér egy egészséges számar, mint  
egy beteg oroszlán, de azért ne  
tartsanak bennünket utóvégre min-  
denkinek, hogy hozzánk bárki jön  
is, nekünk tetundrák.

Hanem a szív ajánlásnak ugyan-  
csak felhördültek a balai szomszéd-  
dok, amikor elmondtam, hogy Kas-  
nyától azt kaptuk. Aszonták, hogy  
ők ugyan egyszerű zsellér emberek,  
de az ócskapiacra még sem vesz-  
nek uraságotól levetett ünneplő  
ruhát. Kasnya is vót már tudomisen  
hány kerületben, elvitte a szíve  
egyik pártból a másikba, nagyon  
kimerülhetett és megfásulhatott már  
az „a font hus” ilyen sokféle poli-  
tikai szerelemben. Hát csak tartsa  
meg magának és régi politikai ked-  
veseinek. Így beszéltek az atyafiak.  
De azt is mondták, hogy ha jövőre  
még programolnak, okosabb em-  
bert küldenek tanulásra a faluba,  
mert én mindent beveszek, oszt ugy  
járok, mint az egyszeri falusi cse-  
léd, akif városi gazdája elküldött  
a mészárosokhoz, hogy van-e borju-  
lába? Ozt mikor visszament, azt  
mondta, hogy nem tudja, mert csiz-  
ma vót a lábán. Szegény a mészá-  
ros lábán kereste a borjulábat. Meg  
is sértődtem erre a gorombaságra,  
oszt kimondtam nekik. Én szenvedek,  
gyalogolok, hallgatom azt a se-  
füle-se farka, végnélküli szavato-  
kat, belebetegszem a nagy áldozat-  
ba, oszt a végén olyan számarnak  
mondanak, hogy nem tudom, hol  
van a borju lába. Hát édes egyko-  
mám, ez a becsületes kiszagda fi-  
zottsége a mai időben. És ezt mind  
az átkos kormányoknak köszön-  
netjük. No de majd megsegít ben-  
nünket a Kasnya?!

Addig is, míg találkozunk, agyba-  
főbe tisztel régi cimborád: Zsiga.

# KÖZGAZDASÁG

## Gazdahét

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) gazdahetet tartott Budapesten. A magyar mezőgazdasági életnek csaknem minden fontosabb kérdésével foglalkoztak a gyűlésen nagy számban megjelent gazda vezérek.

A népies gazdálkodás fejlesztésére elengedhetetlenül fontosnak tartják a téli gazdasági tanfolyam megszervezését minden járásban.

Sürgötték a tejkérdés országos megoldását, a mezőgazdaság adóterheinek arányos csökkentését, a gabona minőségi értékesítésének bevezetését, a gabona tárházak létesítését, a megindult csatornázási és öntözési munkálatok fokozatos kiterjesztését, a mezőgazdasági termény és állat-értékesítés további fejlesztését.

Elevenbe vágó kérdések. Közelről érint minden gazdálkodót, kicsinyt és nagyot egyaránt.

Bennünket, endrődieket legközelebről a gabona magtár kérdése érint. A Körös hajózhatóvá tételével községünk jövő fejlődésének lételemét jelenti a rakodó és ezzel kapcsolatban a gabona-magtár létesítése.

Főispánunk ígérte, hogy készséggel támogatja községünket jogos és méltányos kérdésének megvalósításában.

Lássunk a dologhoz, nehogy elkéssünk!

## Gabona és állatárak

Az elmúlt héten nagyon lanyha volt a gabona piac. Csak a tengeri vásárlásnál mutatkozott némi érdeklődés. Hét végén valamit emelkedtek az árak, de még mindig 30-40 fillérrel alacsonyabbak, mint egy hónap előtt vásárolták. A 80 kilós tiszavidéki buzáért Pesten 21-, 21.30 fillért fizettek, amely ár nagylaposi berakás mellett helyben 19.60 fillérnek felel meg. — Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár gabonavásárló üzeme ennyit fizetett mázsánként.

Januárban Svájcba megindul a buza kivitele, talán némi javulást várhatunk ettől. Az árpa 15.50—17, a zab 16.30—16.80-as, a tengeri morzsolva pesti állomáson 11.80—12 pengős áron kelt.

Az állatvásár dec. 13-án élénknek mutatkozott, mert nagyobb tételben vásároltak a Németországba szállítók. Dec. 17-től január 3-ig megszűnik a szedett sertések kiszállítása, ezen a két hét alatt áresésre lehetünk elkészülve. Falusi kisgazdák szedett sertéséiért prima minőségben 1.02—1.04, másodrendűeket 1.—1.02 fillérért vásároltak a ferencvárosi sertésvásáron.

A borjувásár élénk volt. A prima borjúért 1.12—1.10 fillért is fizettek.

## Az Endrődi Gyümölcsstermelő Egyesület

f. hó 5-én népes rendkívüli közgyűlést tartott, melyen megjelent Gally János vm. gyümölcsstermelési intéző és Pajor György a gyomai gazdasági iskola igazgatója. A gyűlés célja elsősorban is a gyümölcsfák téli védekezésének megbeszélése és megszervezése volt. Gally János intéző értékes és a hallgatók figyelmét állandóan lekötő előadást tartott, melyben megvilágította a f. évben bekövetkezett nehéz helyzetet, melynek következménye volt, hogy a gyümölcsösök a védekezés dacára is folyó évben nem tudtak produkálni. Rámutatott arra, hogy a védekezési munkálatok nem estek és nem veszték kárba, miután ha azokat nem cselekedték volna, a fák még lombjaikat is elvesztették volna a rendkívül nagy mértékben fellépett betegségek és rovarok miatt. Részletesen ismertette a gyümölcsösök téli gondjait és határozott utbagazításokat adott a legszükségesebb szervezkedésre.

Pajor György igazgató hasznos és értékes tanácsokat nyújtott az endrődi gyümölcsstermelőknek, melyeket ő már Gyomán mint tapasztalat alapján szerzett. Kitért különösen az aszalásra s összehasonlítást tett a déli és a hazai gyümölcs között. Fejtegette az értékesítési lehetőségeket. Előadását a gyűlés nagy figyelemmel jutalmazta meg.

A Smiri Vince és dr. Varga Ferenc egyesületi pénztáros és titkár lemondása folytán megüresedett tisztségeket betöltötte és egyhangú választással pénztárnokká Hunya Á. Istvánt, titkárrá pedig Honti Elek irodatisztát választotta meg.

Hunya Lajos ügyvezető elnök és Harsányi László elnök hozzászólásai után azzal az elhatározással végződött a gyűlés, hogy egyik közeli kétköznapi estén beható tanácskozáson beszéljék meg a téli védekezés módozatait.

## A Békésmegyei Háziipari Szövetség

helyi bizottsága a helybeli „Nep” csoportja és a helybeli Női Liga tagjaiból megalakulva már október hónapban megkezdte működését. Három szakosztályt szervezett.

1. — Tarkahímzés. — Tóth Józsefné vezetése alatt már hét éve dolgoznak hímzőnők. Eleinte csak néhány munkásnővel hímzetetett, ma már 87 szépen dolgozó hímzőnőt foglalkoztat. Számuk azonban napról-napra nő.

Az idei szezón októberben kezdődött, de nagyobb tömegben csak a mezei munkák elvégzése után jelentkeztek a munkásnők. Eddig feldolgoztak októbertől 2072 darabot, gyermekruhát és bluzt, amelyért P 830.42 munkadíjat kaptak. Célserűnek tartanánk ezen szineshímzést minél szélesebb rétegre kiterjeszteni, mert ebben az endrődi nők feltűnő kezűgyességgel bírnak.

2. — Fontos volna az állami intézmények (klinikák, kórházak, menhelyek és kincstári ruhák) ruhaszükségeinek elkészítése. Ebben az ügyben a Főispán Ur Öméltósága legmesszebbmenő támogatását meg-

ígérte a munkák tömeges megszerzése és a kielégítő munkadíjak fizetése irányában.

3. — Gyapjupaplan készítést is célul tűztük ki. — Kialakult terveink, hogy kellő befektetést szerezzünk, tömegesen készítsünk olcsó és jóminőségű, finom kidolgozású, igen meleg gyapjupaplanokat s arra helyben, a környéken és Budapesten is szerzünk piacot.

A Főispán Ur Öméltósága a Háziipari Szövetség helybeli csoportjának P 300.— segély kiutalását helyezte kilátásba. Ha ezt az összeget megkapjuk, úgy nagyobb számban megkezdhetjük a munkásnők foglalkoztatását, kiváltképpen az ismétlőiskolás lányok foglalkoztatását, hogy keresetükkel ők is hozzájárulhassanak családjuk téli szükségleteinek fedezéséhez.

## Endrődi népesedési adatok nov. 15-dec. 15-ig

Keresztesség szentségében részesültek: Majoros Vince földműves leánya Katalin Erzsébet. Tóth Vilmos fia György Vilmos. Tóth Imre földműves leánya Veronika. Rojik István földműves leánya Irma Piroksa. Timár János munkás leánya Erzsébet. Kiszely Lukács kovács fia Béla László. Szabó Róza háztartásbeli leánya Róza Margit. Bukva János munkás fia János. Dávid Imre földműves fia Géza László. Czikkely István földműves leánya Erzsébet Luca. Farkasinszki János leánya Mária Éva. Hangya Eszter háztartásbeli fia Béla Lajos. Oláh József földműves leánya Gizella Regina. Klinghammer László tanító leánya Ildikó Edit Cecilia. Timár István földműves leánya Margit. Hunya Imre asztalos leánya Katalin Erzsébet. Fekécs József napszámos fia Imre Ede. Ugrin István mérnök leánya Gabriella Mária. Dávid András fia András István.

Házasságot kötöttek az Ur oltára előtt: Köles Elek földműves rk. és Fekécs Erzsébet Mária rk. Szujó Vince földműves rk. és Farkasinszki Anna rk. Gyuricza István csizmadia rk. és Pelyva Etelka rk. Hegedüs Vince földműves rk. és Szabó Etelka rk. Balázs Lajos földműves rk. és Vaszkó Mária rk. Duda János földműves rk. és Paróczai Katalin rk. Mikó Mihály földműves rk. és Szmola Irma rk. Varju Imre földműves rk. és Gyuricza Franciska rk. Gonda Gergely munkás rk. és Smiri Etelka rk. Timár István földműves rk. és Timár Eszter rk. Gyérai András ág. ev. és Gyuricza Franciska rk. Kulik János földműves rk. és Gácsi Veronika rk.

Elhunytak az Urban: Szelei Izidor 59 éves, gyomorrák. Bukva Etelka 58 éves, szervi szívbaj és veselob. Gonda Bálintné Hornok Viktoria 26 éves, tüdőgümőkór. Timár János 66 éves, gyomorrák. Pintér Bálint 10 éves, hörghurut. Gyuricza András 3 hónapos, hörghurut. Drakó Imre 14 éves, önakasztás. Giricz Mihály 81 éves agykori gyengeség. Timár S. István 69 éves, tüdőgümőkór. Mészáros János 69 éves, hashártyalob. Szmola Máté 67 éves, szívtől eredő nehéz légzési roham. Dinya János 73 éves véres agyuta. Timár Irén 23 éves tüdőgümőkór, Timár Ilona 43 éves tüdőgümőkór, Dinya László 3 hónapos bélhurut.

Eljegyzések: Timár János cipész Kurilla Annával, Sipos Imre kubikos Dávid Juliannával, Timár Károly munkás Vaszkó Ilonával, Balázs Mátyás munkás Buza Etelkával, Hegedüs Vince cseléd Fülöp Máriával, Rónai János csendőrtörzsrőmester Knapcsék Máriával, K. Szilágyi Sándor földműves Hanyecz Ilonával.

## HIRDETÉSEK

ENDRŐD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T. ENDRŐD

Fiókinlézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2.

Folyósít rövidejártatú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal.

Népházi Szövetkezetben kitűnő friss árakat olosón kap.

Ha jól akarsz vacsorázni keress fel a „népházi kisboltost”.

Nyulak vételére előjegyzést elfogad a Vadászmaster (Király-u).

Nagy választék

Órákban, ékszerekben, diszórák, diszébresztők, disztárgyak, szemüvegek

Javítások szakszerűen és felelősség mellett készülnek.

Endrődön (Schwartz-ház.)

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár R.-T. mindenféle

gabonaneműt

magas piaci áron

Vásárol!

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd — Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen!

Legkisebb havidíj 50 f.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934 sz. engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:

CSERNUS MIHÁLY

Kongorác János könyvnyomdaja Törökszentmiklós. Telefon 21.